

LIKKUVA AIKUIINEN

Työikäisten liikuntaneuvonnan tila 2021

LIKKUVA AIKUINEN

Maaliskuu 2022

Liikkuva aikuinen -ohjelma
Piippukatu 2
40100 Jyväskylä
info@liikkuva aikuinen.fi

Sari Kivimäki
Puh. 0400 247 444
sari.kivimaki@liikkuva aikuinen.fi

Katariina Tuunanen
Puh. 040 635 1026
katariina.tuunanen@liikkuva aikuinen.fi

Essi Nirhamo
Puh. 050 409 4268
essi.nirhamo@liikkuva aikuinen.fi

Sisällys

Johdanto	1
Tiivistelmä	3
Aineisto	4
Tulokset.....	6
Yhteenveto ja johtopäätökset	12
Lähteet	14
Liitteet	
Liite 1 Liikunnan aluejärjestöt	
Liite 2 Liikuntaneuvonnan kehitys 2017–2021 karttakuvina	

Johdanto

Vuosittain tehtävä Liikuntaneuvonnan tila Suomessa -selvitys kuvaa työikäisten liikuntaneuvonnan nykytilaa ja kehitystä Suomessa. Työikäisistä 80 prosenttia ei liiku terveytensä kannalta riittävästi, ja siitä aiheutuu yhteiskunnalle vuosittain noin 2,7 miljardin euron kustannukset¹. Mikäli viisi prosenttia liian vähän liikkuvista saadaan liikkumaan suositusten mukaisesti, voidaan sen katsoa tuovan kunnalle satojen tuhansien, jopa miljoonien eurojen säästöt.²

Liikkuva aikuinen -ohjelma on opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama valtakunnallinen työikäisten liikkumisen edistämishjelma, jonka visio on tehdä aktiivisuudesta uusi normaali. **Valtakunnallisena tavoitteena on, että jokaisessa kunnassa on suositusten mukaista liikuntaneuvontaa, ja jokainen saa tukea liikkunnallisen elämäntavan löytämiseksi.** Liikkuva aikuinen -ohjelma koordinoi valtakunnallisesti kunnissa toteutettavaa liikuntaneuvontaa.

Liikuntaneuvonta on yksilöön kohdistuvaa, terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen ammattilaisen antamaa ohjausta liikkunnalliseen elämäntapaan. Liikuntaneuvonta on prosessi, jonka tavoitteena on terveytensä ja hyvinvointinsa kannalta liian vähän liikkuvien ihmisten saaminen aktiivisen arjen ja liikunnan pariin. Liikuntaneuvonnassa asiakasta tuetaan tunnistamaan omat vahvuutensa ja mahdollisuutensa sekä liikkumisen mieltymykset ja merkitykset, asettamaan realistiset tavoitteet liikunnan lisäämiseksi. Liikuntaneuvonta toteutuu poikkihallinnollisena yhteistyönä saumattomassa palveluketjussa.

Terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan (TEHYLI) -ohjausryhmä 2017

Liikuntaneuvonta on osa kokonaisvaltaista elintapaohjausta. Liikuntaneuvonnan tärkein piirre on sen ympärille rakentuva palveluketju, jonka kautta terveytensä kannalta liian vähän liikkuvat tunnistetaan ja ohjataan liikuntaneuvontaan. Yleisimmin liikuntaneuvonnasta vastaa kunnan liikuntapalvelut, ja palveluketjussa ovat mukana sosiaali- ja terveydenhuolto (sote) sekä paikallisyhdistykset, joilla on liikuntatoimintaa.

Toinen merkittävä asia on liikuntaneuvonnan prosessimuotoisuus. Se tarkoittaa, että liikuntaneuvonnalla on alku ja loppu. Asiakkaan polku liikuntaneuvonnassa on aina yksilöllinen ja hänen tarpeisiinsa räätälöity. Liikuntaneuvoja kuuntelee asiakasta, auttaa häntä kirkastamaan omia arvojaan ja pohtimaan liikkumisen esteitä sekä ratkaisuja niihin. Asiakas asettaa itselleen tavoitteet ja neuvonnan myötä löytää motivaation liikkumiseen.

Kansallisena tavoitteena on, että liikuntaneuvontaa on saatavilla jokaisessa Suomen kunnassa vuoteen 2025 mennessä, se on yhdenmukaista ja jokainen saa tukea liikkunnallisen elämäntavan omaksumisessa. Liikkuva aikuinen -ohjelma viestii liikuntaneuvonnasta kohderyhmilleen – päättäjille, ammattilaisille ja suurelle yleisölle – liikuntaneuvonnan tavoitteista ja toiminnasta. Liikuntaneuvonnan mahdollisimman

tarkka määrittely on tärkeää palvelun yhtenäistämiseksi. Asiakkaan tulisi saada samanlaatuista palvelua muuttaessaan Hangosta Utsjoelle. Liikuntaneuvonnan valtakunnalliset suositukset ja suosituksissa esiin tulevat kriteerit ohjaavat liikuntaneuvonnan järjestäjiä. Suositukseen vahvasti linkittyvä Liikuntaneuvonnan itsearviointimenetelmä vahvistaa liikuntaneuvonnan laatua nostamalla esiin kehittämiskohteet ja onnistuneet toimintatavat.

Tämä vuoden 2021 Liikuntaneuvonnan tila -selvitys kuvaa työikäisten liikuntaneuvonnan tilaa vuonna 2021 sekä liikuntaneuvonnan kehitystä Suomessa viime vuosien aikana.

Kiitämme sinua, että olet mukana tekemässä aktiivisuudesta uuden normaalin!

Tiivistelmä

Työikäisten liikuntaneuvonnan tila 2021 -selvityksen tavoitteena on tuoda näkyväksi liikuntaneuvonnan tila ja sen kehitys Suomessa. Selvityksen aineisto kerättiin Liikunnan aluejärjestöjen, valtakunnallisten liikuntafoorumien ja muiden Liikkuva aikuinen -ohjelman verkostojen kautta. Meneillään olevista hankkeista tietoa saatiin aluehallintovirastoilta.

Tiedonkeruuvaiheessa Liikunnan aluejärjestöjen terveystuonnan kehittäjät olivat yhteydessä kuntiin. Tarvittaessa tietoja täydennettiin tutustumalla kuntien sekä sosiaali- ja terveystuonpalveluiden verkkosivuihin ja tekemällä kuntakyselyjä. Aineistonkeruussa käytettiin Liikunnan aluejärjestöjen toiminta-alueita, joka kattaa kaikki Manner-Suomen kunnat.

Työikäisten liikuntaneuvonnan tila 2021 -selvityksen mukaan työikäisille kohdennettu liikuntaneuvonta toteutuu poikkihallinnollisena yli puolessa (57 %) Manner-Suomen kunnista. Poikkihallinnollisella liikuntaneuvonnalla tarkoitetaan vahvaa ja saumatonta yhteistyötä liikuntaneuvonnan palveluketjun eri toimijoiden, yleensä kunnan liikuntapalveluiden sekä sosiaali- ja terveydenhuollon välillä⁴. Liikuntaneuvontaa poikkihallinnollisena toteuttavista 168 kunnasta 135 kuntaa oli vakiinnuttanut palvelun. Hankerahoituksella liikuntaneuvontaa puolestaan käynnisti 33 kuntaa. Liikuntaneuvonnan vakiinnuttaneiden kuntien määrä oli kasvanut 17 kunnalla edellisvuodesta. Aikaisempiin vuosiin verrattuna palvelun vakiinnuttaneiden kuntien määrässä on huima nousu. Viimeksi liikuntaneuvonta vahvistui edellisen kerran näin paljon vuonna 2018.

Maakuntien välillä oli suuria eroja. Parhaiten liikuntaneuvonta toteutuu Kymenlaaksossa ja Päijät-Hämeessä, joiden kaikissa kunnissa on vakiintunut poikkihallinnollinen liikuntaneuvonta. Myös Pohjois-Karjalassa kaikissa kunnissa toteutuu liikuntaneuvonta terveystuon koordinoimana. Etelä-Karjalassa ja Keski-Pohjanmaalla liikuntaneuvontaa on saatavissa kaikissa kunnissa, mutta vielä hanketuella. Eniten tukea liikuntaneuvonnan aloittamisessa tarvitaan Kanta-Hämeessä, Pohjanmaalla ja Lapissa, missä liikuntaneuvontaa tarjoaa noin 20 prosenttia kunnista. Tulokset osoittavat, että jatkossa tarvitaan vieläkin tiiviimpää paikallista yhteistyötä ja kohdennettuja toimenpiteitä lisäämään liikuntaneuvonnan saatavuutta Suomessa.

Aineisto

Tiedonkeruu

Joulukuussa 2021 lähetettiin tietopyyntö sähköpostitse Liikunnan aluejärjestöjen terveysliikunnan kehittäjille (teli-kehittäjät). He tekevät säännöllistä yhteistyötä alueensa kuntien kanssa liikuntaneuvonnan kehittämiseksi. Selvityksen aineisto kerättiin aluejärjestöjen, valtakunnallisten liikuntafoorumien ja muiden Liikkuva aikuinen -ohjelman verkostojen, kuten sairaanhoitopiirien kautta. Meneillään olevista hankkeista saatiin tietoa aluehallintovirastoilta.

Tiedonkeruvaiheessa teli-kehittäjät olivat yhteydessä alueidensa kuntiin. Tarvittaessa tietoja täydennettiin kuntien sekä sosiaali- ja terveystieteiden verkkosivuilta kerätyillä tiedoilla sekä kuntakyselyillä. Liikunnan aluejärjestöjen toiminta-alueen mukaisesti aineistonkeruu rajattiin koskemaan Manner-Suomen kuntia.

Liikkuva aikuinen -ohjelma halusi selvittää, missä kunnissa liikuntaneuvontaa tarjotaan ja missä muodossa sitä niissä tarjotaan. Lisäksi selvitettiin, mikä taho vastaa liikuntaneuvonnan järjestämisestä sekä mahdollisen hankeavustuksen myöntäjä ja hankehallinnoija. Jokainen kunta sai liikuntaneuvonnan tilasta arvon 0–4:

- 0) Ei liikuntaneuvontaa
- 1) Poikkihallinnollinen liikuntaneuvontahanke (sote mukana)
- 2) Liikuntaneuvontahanke (sote ei mukana)
- 3) Vakiintunut poikkihallinnollinen liikuntaneuvonta (sote mukana)
- 4) Vakiintunut muu liikuntaneuvonta (sote ei mukana)

Tiedonkeruussa korostettiin palvelun poikkihallinnollisuutta liikuntaneuvonnan palveluketjussa. Poikkihallinnollisella liikuntaneuvonnalla tarkoitetaan saumatonta ja riittävää yhteistyötä sekä jatkuvaa yhteydenpitoa liikuntaneuvonnan palveluketjun eri toimijoiden, yleensä kunnan liikuntapalveluiden sekä sosiaali- ja terveydenhuollon välillä. Toimivan liikuntaneuvonnan palveluketjun edellytyksiksi on aikaisemmin määritelty eri toimijatahojen verkostoituminen, sujuva keskinäinen tiedonsiirto, kattava potilastietojärjestelmä, yhteiset tavoitteet, yhdessä sovitut käytännöt ja työtävät sekä riittävät henkilöstöresurssit³.

Arvot 1 ja 3 saavissa kunnissa tuli olla liikuntaneuvontaa toteuttavan tahon ja sote-palvelujen välillä sovitut käytännöt. Liikkuva aikuinen -ohjelma halusi kartoittaa myös liikuntaneuvonnan tilan niissä kunnissa, joissa liikuntaneuvonta ei ole poikkihallinnollista, joten arvon 4 saivat kunnat, joissa sote-palveluiden kanssa ei ollut sovittuja käytäntöjä.

Tammikuussa 2021 tiedot varmistettiin ja täydennettiin vielä kerran Liikunnan aluejärjestöiltä, valtakunnallisilta liikuntafoorumeilta ja muilta Liikkuva aikuinen -ohjelman verkostoilta. Aineistonkeruu valmistui helmikuussa 2022. Vastaukset liikuntaneuvonnan tilasta vuonna 2021 saatiin kaikista Manner-Suomen kunnista.

Tiedonkeruu toteutettiin samalla tavalla vuosina 2017, 2018, 2019 ja 2020. Tiedonkeruuta työikäisten liikuntaneuvonnan tilasta on tehty jo vuodesta 2015, mutta ei näin systemaattisesti kuin vuosina 2017–2020.

Aineiston käsittely

Tulosten vertailtavuuden vuoksi vuoden 2021 arvot muokattiin vastaamaan vuoden 2017, 2018, 2019 ja 2020 luokittelua, jolloin kuntien liikuntaneuvonnan tulokset on esitetty seuraavasti:

- 0) Ei poikkihallinnollista liikuntaneuvontaa
- 1) Poikkihallinnollinen liikuntaneuvonnan hanke
- 2) Vakiintunut poikkihallinnollinen liikuntaneuvonta

Vuoden 2021 arvoista ne kunnat, joissa sote-palvelut eivät ole mukana liikuntaneuvonnan palveluketjussa (luokat 0, 2 ja 4) yhdistettiin kuuluvaksi luokkaan 0) ei poikkihallinnollista liikuntaneuvontaa. Ne kunnat, joissa on 1) poikkihallinnollinen hanke tai 3) poikkihallinnollinen vakiintunut liikuntaneuvonta, säilyivät omina luokkinaan.

Arvojen uudelleenluokittelu

Vuoden 2021 alustavat arvot:

- 0) Ei liikuntaneuvontaa
- 1) Poikkihallinnollinen liikuntaneuvontahanke (sote mukana)
- 2) Liikuntaneuvontahanke (sote ei mukana)
- 3) Vakiintunut poikkihallinnollinen liikuntaneuvonta (sote mukana)
- 4) Vakiintunut muu liikuntaneuvonta (sote ei mukana)

Vuosien 2017, 2018, 2019, 2020 ja 2021 lopulliset arvot:

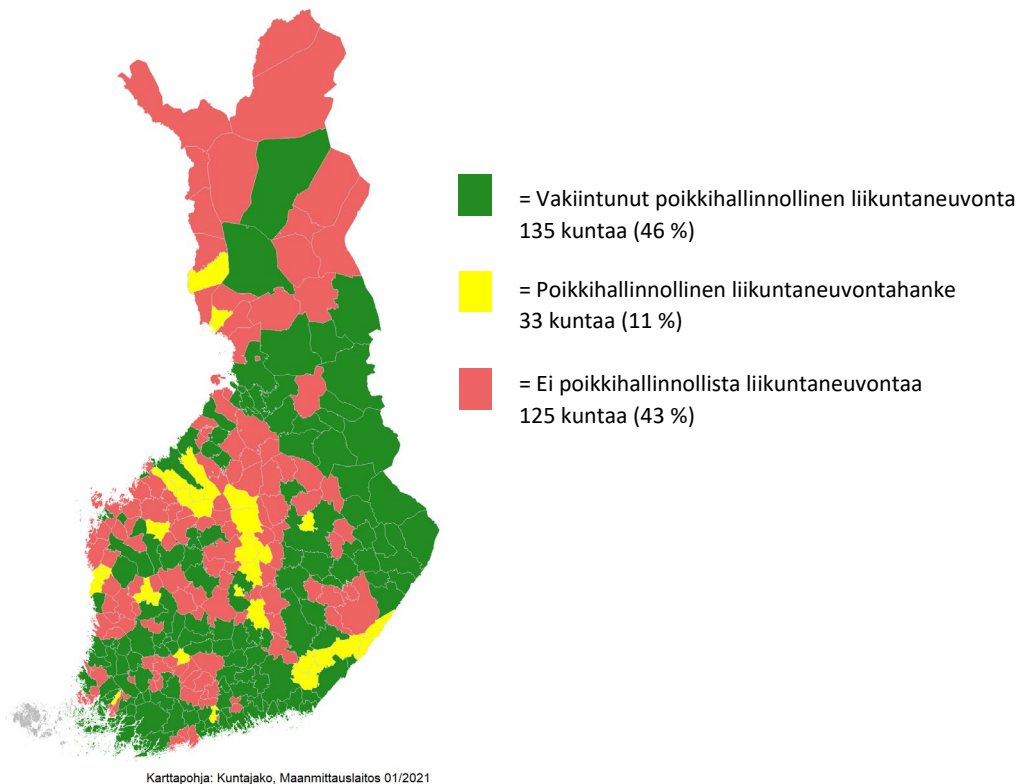
- 0) Ei poikkihallinnollista liikuntaneuvontaa
- 1) Poikkihallinnollinen liikuntaneuvontahanke
- 2) Vakiintunut poikkihallinnollinen liikuntaneuvonta

Vakiintunut liikuntaneuvonta tarkoittaa, että kunta toteuttaa **liikuntaneuvontaa omarahoitteisesti ja vahvassa yhteistyössä sote-palvelujen kanssa**. Kunnat, joissa on poikkihallinnollinen liikuntaneuvontaneuvontahanke tarkoittaa kuntia, joissa liikuntaneuvontaa käynnistetään hankerahoituksella. Mikäli liikuntaneuvonta on jo vakiintunut ja sitä *kehitetään* hankeavustuksella, annettiin kunnalle arvo 2) vakiintunut poikkihallinnollinen liikuntaneuvonta.

Tulokset

Liikuntaneuvonnan tila 2021

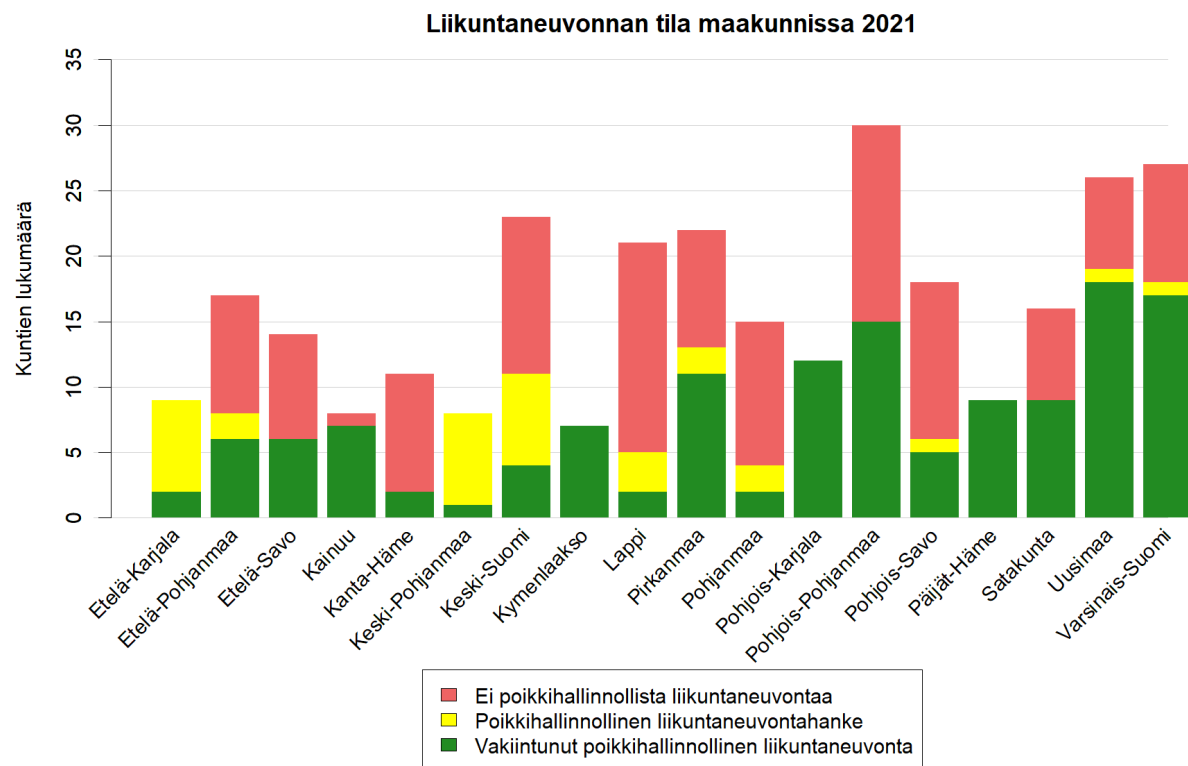
Vuonna 2021 liikuntaneuvontaa oli tarjolla 57 prosentissa Manner-Suomen kunnista (n=168). Näistä kunnista 135 oli vakiinnuttanut liikuntaneuvonnan ja 33 kuntaa käynnisti toimintaa hankeavustuksella. 125 kunnassa (43 %) ei ollut poikkihallinnollista liikuntaneuvontaa (kuva 1). Vuonna 2021 Manner-Suomen kuntia oli 293.

Kuva 1. Liikuntaneuvonnan tila Suomessa 2021.

Liikuntaneuvonnan tila maakunnissa

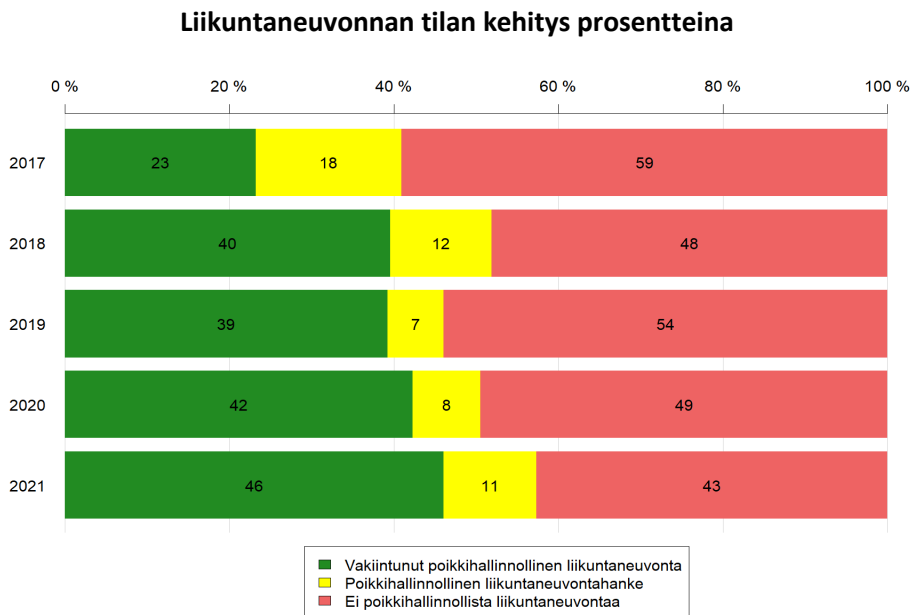
Liikuntaneuvonnan toteutumisessa on suuria eroja maakuntien välillä. Kuntien määrä maakunnissa vaihtelee seitsemän ja kolmenkymmenen välillä. Parhaiten liikuntaneuvonta toteutuu Kymenlaaksossa, Päijät-Hämeessä ja Pohjois-Karjalassa. Näiden maakuntien kaikissa kunnissa on vakiintunut poikkihallinnollinen liikuntaneuvonta. Lisäksi Etelä-Karjalassa ja Keski-Pohjanmaalla liikuntaneuvontaa tarjotaan kaikissa maakunnan kunnissa – osassa vakiintuneena ja osassa hankeavusteisena palveluna. Myös Etelä-Savon, Kainuun, Pirkanmaan, Satakunnan, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakuntien kunnista yli puolessa on tarjolla liikuntaneuvontaa – joko vakiintuneena toimintana tai hankerahoituksella toimivana. Eniten tukea liikuntaneuvonnan aloittamisessa tarvitaan Kanta-Hämeessä, Lapissa ja Pohjanmaalla (kaavio 1).

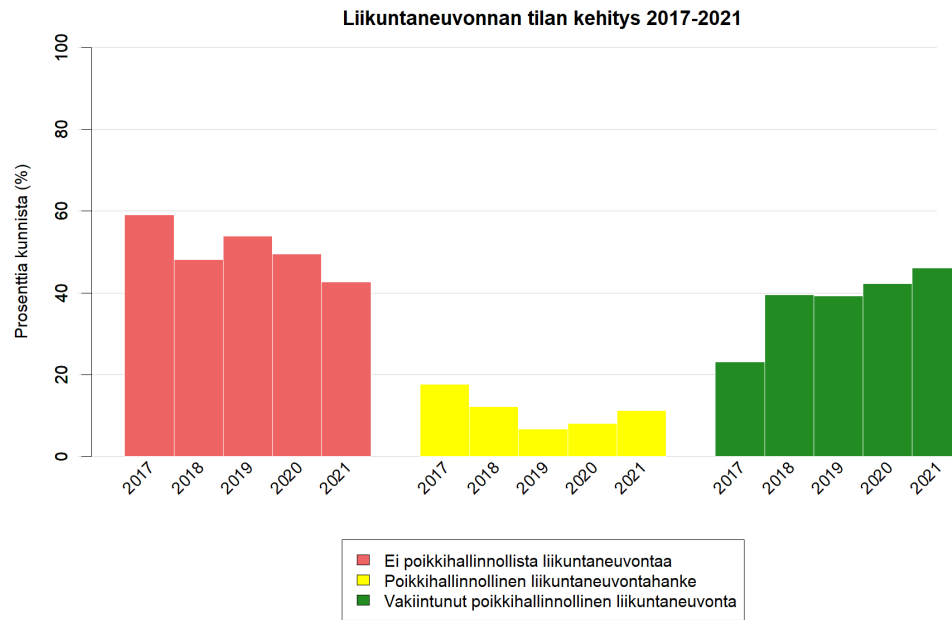
Kaavio 1. Liikuntaneuvonnan tila maakunnissa 2021.

Liikuntaneuvonnan kehitys vuosina 2017–2021

Liikuntaneuvonnan vakiinnuttaneiden kuntien määrä on kasvanut 11 kunnalla (6 %-yksikköä) edellisvuoteen verrattuna. Edellisen kerran näin suuri muutos nähtiin vuoden 2018 tilastossa. Hankerahoituksella liikuntaneuvontaa käynnistävien kuntien määrä on kasvanut yhdeksällä kunnalla. Vuonna 2021 liikuntaneuvontaa toteutti hankeavustuksella 33 kuntaa (11 %) (kaaviot 2–3). Lisäksi kuusi liikuntaneuvonnan vakiinnuttanutta kuntaa kehitti toimintaa hankerahoituksella. Yhteensä liikuntaneuvonnan hankkeita oli siis 39 kunnassa. Yleisimmin avustusta liikuntaneuvonnan käynnistämiseen ja kehittämiseen olivat myöntäneet aluehallintovirastot.

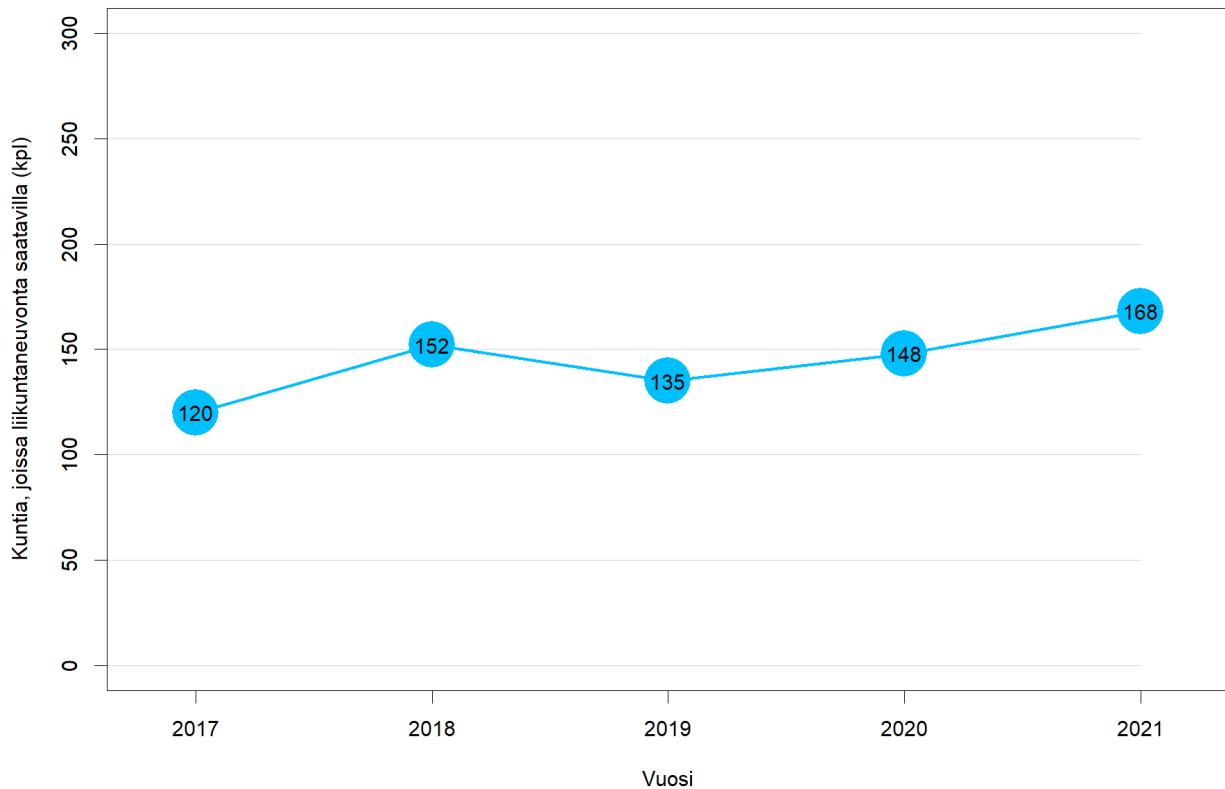
Kaavio 2. Liikuntaneuvonnan tilan kehitys prosentteina 2017–2021.

Kaavio 3. Liikuntaneuvonnan kehitys vuosina 2017–2021.

Liikuntaneuvonnan saatavuus

Asiakkaan näkökulmasta tarkasteltuna sillä ei ole väliä, toteutetaanko liikuntaneuvonta hankeavustuksella vai onko toiminta vakiintunutta (omarahoitteisesti toteutettua). Vuonna 2021 liikuntaneuvontaa oli saatavilla 168 kunnassa, mikä on 20 kuntaa enemmän kuin edellisvuonna. Vuonna 2020 liikuntaneuvontaa oli saatavilla 148 kunnassa, vuonna 2019 saatavuus oli 135, vuonna 2018 152 ja vuonna 2017 se oli 120. Liikuntaneuvonnan saatavuus on siis vähitellen noussut (kaavio 4).

Kaavio 4. Liikuntaneuvonnan saatavuus 2017–2021.

Liikuntaneuvonnan saatavuus maakunnittain 2021

Sen lisäksi, että poikkihallinnollista liikuntaneuvonnan saatavuutta voidaan tarkastella kuntatasolla, sitä voidaan tarkastella myös maakunnallisesti. Maakunnat, joissa poikkihallinnollista liikuntaneuvontaa tarjoavat kaikki kunnat – riippumatta siitä, onko toiminta hanke- vai omarahoitteista – ovat Etelä-Karjala, Keski-Pohjanmaa, Kymenlaakso, Päijät-Häme ja Pohjois-Karjala. Lisäksi yli 50 prosenttia maakunnan kunnista tarjoaa liikuntaneuvontaa Kainuussa (84 %), Pirkanmaalla (59 %), Satakunnassa (58 %), Uudellamaalla (66 %) sekä Varsinais-Suomessa (63 %). Eniten tukea liikuntaneuvonnan käynnistämiseen tarvitaan Kanta-Hämeessä (19 %), Lapissa (22 %) ja Pohjanmaalla (23 %). (Ks. kaavio 5.)

Kaavio 5. Liikuntaneuvonnan saatavuus maakunnittain 2021.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Liikkuva aikuinen -ohjelma koordinoi valtakunnallisesti kunnissa toteutettavaa liikuntaneuvontaa. Liikuntaneuvonnan tavoitteena on, että **jokaisessa kunnassa on suositusten mukaista liikuntaneuvontaa ja jokainen saa tukea liikunnallisen elämäntavan löytämiseksi**. Tavoitteen saavuttamiseksi on jatkossa tehtävä tavoitteellisia ja pitkäjänteisiä toimenpiteitä.

Työikäisten liikuntaneuvonnan tila 2021 -selvitys auttaa muodostamaan ajantasaisen ja päivitetyn käsityksen kuntien liikuntaneuvonnan tämänhetkisestä tilasta. Nykytilaselvitys toimii taustaselvityksenä, kun kehitetään liikuntaneuvonnan saatavuutta sekä suunnitellaan Liikkuva aikuinen -ohjelman toimenpiteitä.

Liikuntaneuvonta on tehokas ja hyväksi havaittu keino tavoittaa terveytensä kannalta liian vähän liikkuvat kuntalaiset ja ohjata heidät liikunnallisen elämäntavan pariin. Liikuntaneuvonnan (elintapaohjauksen) edistämistä tukee myös Sanna Marinin hallitusohjelma⁶ sekä valtakunnalliset linjaukset; Liikuntapoliittinen selonteko⁵ ja Valtioneuvoston periaatepäätös hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisestä. Jotta liikuntaneuvonnan asema olisi nykyistä turvatumpi, tulee se kirjata osaksi kuntastrategioita, soten palveluketjuja sekä tulevien sote-keskusten toimintaa. Jotta liikuntaneuvontaa olisi tarjolla jokaisessa Suomen kunnassa, on tärkeää myös vakuuttaa kunta- ja sote-päätäjät palvelun tarpeellisuudesta.

Liikuntaneuvonta ei ole lakisääteinen palvelu, joten on mahdollista, että kuntien kiristyvää taloustilanne ja tuleva sote-uudistustyö heikentävät liikuntaneuvonnan mahdollisuutta vakiintua kuntiin ja hankaloittavat tilannetta myös niissä kunnissa, joissa palvelu on jo vakiintunut. Toisaalta se voi olla kuntien, soten ja paikallisyhdistysten yhteinen hyvinvointipalvelu, joka vähentää liikkumattomuuden kustannuksia. Vuoden 2018 Valtioneuvoston liikuntapoliittiseen selontekoon⁴ on kirjattu, että liikuntaneuvontaa tulee olla tarjolla jokaiselle kuntalaiselle ja kunnat sekä maakunnat yhdessä huolehtivat palvelun saatavuudesta. Nykyiseen hallitusohjelmaan⁵ on myös kirjattu elintapaohjaus yhdeksi keinoksi vahvistaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Laadukas liikuntaneuvonta vaatii monialaista yhteistyötä kunnissa, jotta terveytensä kannalta liian vähän liikkuvat tavoitetaan ja tunnistetaan ja liikkuminen otetaan puheeksi sekä tarvittaessa ohjataan asiakas liikuntaneuvontaan. Liikuntaneuvonta toteutuu useimmiten kunnan liikuntapalveluiden järjestämänä tai terveydenhuollossa osana elintapaohjausta. Erityistä tukea tulee suunnata niihin kuntiin, joissa liikuntaneuvontaa ei ole vielä tarjolla. Erilaisia hyviä käytäntöjä liikuntaneuvonnan järjestämiseksi on tuotava nykyistä paremmin esille. Jotta tukitoimia voidaan paremmin kohdentaa, tarvitaan selvityksiä siitä, onko löydettävissä yhdistäviä tekijöitä niistä kunnista, joissa liikuntaneuvontaa ei ole. Jatkossa myös hankeavustuksia tulisi kohdistaa erityisesti kuntiin sekä maakuntiin, joissa ei ole liikuntaneuvontaa tai sen tarjonta on vähäisempää.

Jotta liikuntaneuvontaa pystytään yhtenäistämään ja saatavuutta parantamaan, tarvitaan laajaa kansallista yhteistyötä. Vuonna 2020 käynnistyneen Liikkuva aikuinen -ohjelman tehtävänä on koordinoita ja kehittää liikuntaneuvontaa valtakunnallisesti. Ohjelman koordinoimat liikuntaneuvonnan foorumit kokoavat eri kohderyhmien kanssa työskenteleviä eri ammattiryhmiä edustavia ammattilaisia ympäri Suomen. Yhdessä foorumit laativat vuonna 2021 Liikuntaneuvonnan valtakunnalliset suositukset,

jotka tukevat laadukkaan liikuntaneuvonnan kehittämistä kunnissa ja maakunnissa. Suositukset ohjaavat rakentamaan liikuntaneuvonnan palveluketjua ja yhtenäistämään neuvonnan sisällön laatua. Vuonna 2021 julkaistiin myös suosituksiin linkittyvä liikuntaneuvonnan itsearviointimenetelmä, joka tuo näkyväksi kehittämiskohteet ja onnistuneet toimintatavat. Liikuntaneuvonta.fi-verkkosivusto kokoaa tietoa liikuntaneuvonnasta niin asiakkaille, ammattilaisille kuin päättäjillekin.

Kuntien liikuntaneuvonnan tilaa tulee jatkossakin seurata. Liikuntaneuvonnan vaikutukset on pystyttävä osoittamaan nykyistä vahvemmin. Liikuntaneuvontaa kehittäville ja toteuttaville ammattilaisille on tarjottava tietoa ja tukea palvelun käynnistämiseksi ja kehittämiseksi. Viestinnän tulee tavoittaa myös suuri yleisö ja synnyttää liikuntaneuvonnasta positiivinen ja kiinnostava mielikuva.

Lähteet

¹ Vasankari, T. & Kolu, P. (toim.) 2018. Liikkumattomuuden lasku kasvaa – vähäisen fyysisen aktiivisuuden ja heikon fyysisen kunnon yhteiskunnalliset kustannukset. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 31/2018.

² Tampereen kaupunkiseutu 2019. Tampereen kaupunkiseudun SeutuLiike -ohjelmatyö.
https://www.tampereenseutu.fi/site/assets/files/4334/seutuliike_ohjelmatyo_30_8_2019.pdf

³ Tuunanen, K., Puurunen, A., Malvela, M. & Kivimäki, S. 2016. Laatusuhteita liikuntaneuvontaan. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisu 313. Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiö LIKES.

⁴ Valtioneuvoston selonteko liikuntapolitiikasta 2018.
https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/JulkaisuMetatieto/Documents/VNS_6+2018.pdf

⁵ Valtioneuvosto 2019. Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelma 10.12.2019. Osallistava ja osaava Suomi – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta. Valtioneuvoston julkaisu 2019:31.

Liitteet

Liite 1 Liikunnan aluejärjestöt

Etelä-Karjalan Liikunta ja Urheilu ry

www.eklu.fi

Etelä-Savon Liikunta ry

www.esliikunta.fi

Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu ry

www.eslu.fi

Hämeen Liikunta ja Urheilu ry

www.hlu.fi

Kainuun Liikunta ry

www.kainuunliikunta.fi

Keski-Pohjanmaan Liikunta ry

www.kepli.fi

Keski-Suomen Liikunta ry

www.kesli.fi

Kymenlaakson Liikunta ry

www.kymli.fi

Lapin Liikunta ry

www.lapinliikunta.com

Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu ry,

Turun toimisto

www.liiku.fi

Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu ry,

Porin toimisto

www.liiku.fi

Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry

www.plu.fi

Pohjois-Karjalan Liikunta ry

www.pokali.fi

Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry

www.popli.fi

Pohjois-Savon Liikunta ry

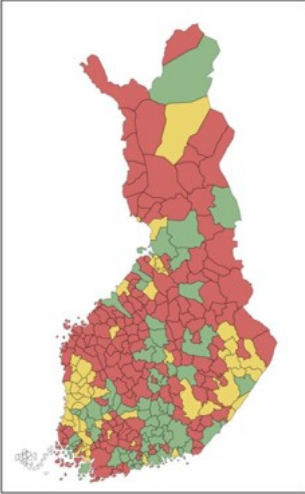
www.pohjois-savonliikunta.fi

Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry

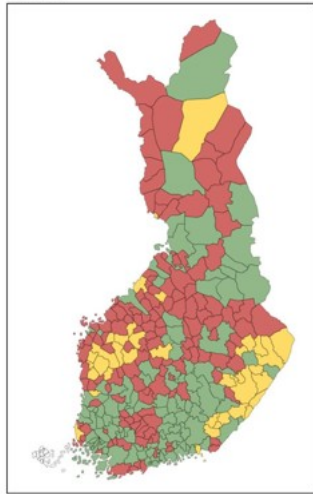
www.phlu.fi

Liite 2 Liikuntaneuvonnan kehitys 2017–2021 karttakuvina

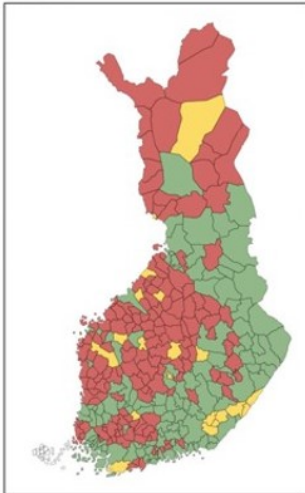
2017

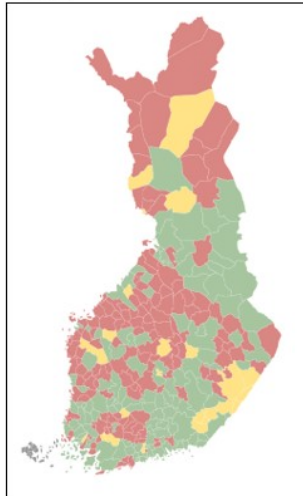
2018

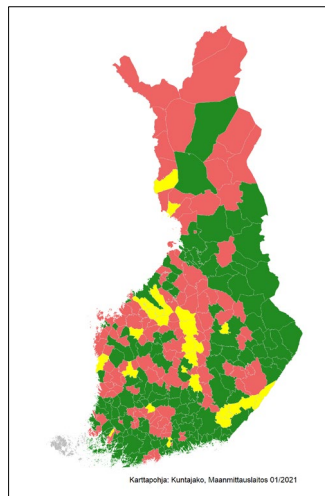
2019

2020

2021

- = Vakiintunut poikkihallinnollinen liikuntaneuvonta
- = Poikkihallinnollinen liikuntaneuvonnan hanke
- = Ei poikkihallinnollista liikuntaneuvontaa